

Swedish B – Standard level – Paper 1
Suédois B – Niveau moyen – Épreuve 1
Sueco B – Nivel medio – Prueba 1

Monday 8 May 2017 (afternoon)
Lundi 8 mai 2017 (après-midi)
Lunes 8 de mayo de 2017 (tarde)

1 h 30 m

Text booklet – Instructions to candidates

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for paper 1.
- Answer the questions in the question and answer booklet provided.

Livret de textes – Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

Cuaderno de textos – Instrucciones para los alumnos

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

Blank page
Page vierge
Página en blanco

Text A

Far och son skuggade rattfyllerist

Martin Rymark kände att mannen i bankomatkön luktade alkohol. När mannen sedan satte sig bakom ratten i en bil valde Martin Rymark att larma 112 – och köra efter. Tack vare insatsen åtalas nu rattfylleristen.

Händelseförloppet inleddes i en bankomatkö en förmiddag i våras. Den 63-åringe mannen framför Martin Rymark i kön var uppenbarligen berusad för han hade stora problem med apparaturens teknik.

– Det var tydligt att han var toppad, det var så att man reagerade på lukten. Och sen när han körde iväg i en bil fick det vara nog, säger Martin Rymark.

Martin Rymark med sonen Elwin

Han och sonen Elwin hoppade genast in i bilen samtidigt som de ringde 112.

– Polisen sade att de inte kunde få fast honom om jag inte åkte efter.

63-åringen ska ha kört drygt 500 meter och gått in i ett bostadshus efter att han parkerat och klivit ur fordonet med en lila påse full med ölburkar från Systembolaget.

Martin Rymark väntade sedan in polisen på platsen. När patrullen anlände genomfördes en husrannsakan hos 63-åringen som fick göra ett alkotest.

Resultat: 1,47 promille alkohol i blodet.

För Martin Rymark var det en självklarhet att agera.

– Har man barn så har man inget val. En sådan där person är livsfarlig på vägarna. Jag kommer att göra likadant om samma sak händer igen, säger han.

Victoria Ingered är åklagaren som åtalat 63-åringen för grovt rattfylleri. Hon berömmar Martin Rymarks civilkurage.

– Det var strongt att följa efter. Jag tror tyvärr att de flesta inte skulle göra samma sak. Folk tänker nog att de sköter sitt eget, eller att de inte vågar.

– Polisen kan inte vara överallt hela tiden och den här sortens brottslighet hamnar tyvärr ofta utanför radarn.

63-åringen erkänner grovt rattfylleri. Han har fått hjälp med sitt missbruk efter händelsen och ska ha fått behålla körkortet mot villkor att han har alkohol i sin bil, uppger han i förhör.

Anpassat efter Peter Herkel, <http://blogg.sydsvenskan.se> (2015)

Turn over / Tournez la page / Véase al dorso

Text B

Begåvade barn bör få egen svensk skolform

Skolan i Sverige måste acceptera de högt begåvade barnen och i framtiden bör de ges en egen skolform.

5 Det är positivt att det finns många olika skolformer i Sverige och att vi får välja vilken skola vi vill gå i. Men där vi bodde i Sverige tidigare var det omöjligt att hitta en passande skolform för våra barn. Men nu har vi det! Att vara på en skola som är anpassad till högbegåvade barn är en sådan befrielse! Jag vill berätta det för de som inte tror på en lösning med specialskolor.

10 Våra barn har gått på en specialskola i två månader nu. Vi har emigrerat till Danmark. Det var ett stort beslut. En hård omställning särskilt för det ena barnet, paradoxalt nog det barnet som trivdes sämst i det svenska skolsystemet.

15 Trots att våra barn inte kan språket så är de helt i hamn genom att de är förstådda för vilka de är. De är trygga. Alla barn är konstaterat högbegåvade, de vuxna här lär också vara högbegåvade. Det ger en karta av kommunikation som vi känner oss hemma med. Plötsligt är det inte vi som vet bäst för våra barn i skolan, vi behöver inte kämpa för deras rättigheter. Här finns pedagoger med kunskap om och erfarenhet av hög begåvning, som vet vad de gör. Som ser, som är öppna för dialog. Barnen finner en gemenskap, kan läsa av, blir respekterade utan att ännu kunna språket. Den tysta gemenskapen, de sociala koderna, det sociala språket.

20 Det svenska systemet har anpassat det sociala språket efter en norm [– X –] ligger i mittfåran. Här på en skola anpassad för våra barn får barnen gemenskap som en grundstomme [– 19 –] utanförskap. De lär sig att förstå att det finns olika koder och att respektera det faktum [– 20 –] de själva är högt begåvade och hur det ter sig inför omvärlden och [– 21 –] det kan bära med sig.

25 I det svenska jämställdhetssystemet ska alla få vara sig själva men ingen får sticka ut. Jag citerar tioåringen "Sverige är lite tjurigt. Alla ska vara bra men ingen får vara bättre än någon annan, det är kontraproduktivt." Jag vill uppmuntra de som nu sitter på makt och kan bestämma över framtida skolformer i Sverige att acceptera de högt begåvade barnen och ge dem en egen skolform.

Text C

Så ger du positiv feedback

Beröm handlingar i stället för personlighet.

Att säga att någon är smart är inte särskilt smart, i alla fall inte om man vill öka personens motivation och förmåga. Bättre då att fokusera på hur uppgiften utförts. Det visar en hjärnavbildningsstudie vid Karolinska institutet där 20 personer fått återkoppling på antingen sina handlingar eller sina egenskaper.

Magnetkamerabilderna visade ökade blodflöden i delar av hjärnan som aktiveras vid självreflektion och förväntan, när deltagarna fick höra "du är smart" jämfört med när de bara fick höra att de gjort rätt.

– Självreflektionen och förväntan på vilket beröm vi ska få nästa gång tar fokus från uppgiften som ska lösas och gör oss osäkra på vår förmåga, förklarar Alva Appelgren, som har redovisat resultaten i sin doktorsavhandling "*Error, praise, action and trait*"¹, som las fram på institutionen för klinisk neurovetenskap i augusti.

När deltagarna fick så kallat karaktärsberöm rapporterade de också själva om mer stress och mindre motivation. De gjorde också fler fel än när de fick feedback på sin prestation.

Tidigare beteendestudier inom den psykologiska mindset²-forskningen har tittat på långsiktig påverkan av olika sätt att ge barn feedback. Där talar man om statiskt mindset, som förstärks av karaktärsberöm, och dynamiskt mindset, som kopplas till prestationsfeedback.

Det här är enligt Alva Appelgren första gången som de här mekanismerna studerats med magnetkamera och på kort sikt.

– Det ger hopp om att vi nu kunnat visa att effekten verkar direkt i stunden, säger Alva Appelgren, som menar att resultaten kan vara till nytta för lärare och föräldrar, och även för utvecklare av digitala verktyg.

Anpassat efter Jonas Mattsson, <http://fof.se> (2015)

¹ "*Error, praise, action and trait*": "Fel, beröm, agerande och personlighetsdrag"

² mindset: psykologisk term som betyder ungefär "tänkesätt"

Text D

Hur man ska sprida sin nyhet på sociala medier

PUBLICERAD 17.11.2015 – 16:19

DELA:

Om du skriver en nyhet vill du säkert att så många som möjligt får upp ögonen för den. Då kan du ta hjälp av de sociala medierna och some-experten Gitte Laurells tips på hur du kan sprida ditt innehåll till en större publik.

[- X -]

Har du några tips till dem som ska sprida sina nyheter?

Gitte Laurell tänker ofta på det här med some.

5 – Fundera på vad det är du skriver om. Om du skriver om det som berör din skolvardag så är det enklast om skolan redan har en sida där du kan sprida nyheten. Handlar det om mode så finns det bloggare som kan tänkas vara intresserade.

10 – Mitt första tips är att tänka på hur du vill att den som ser ditt innehåll ska reagera. När man delar något på sociala medier är det ofta lockande att skriva en lång grej för det är mycket man vill berätta. Men när du går ut på sociala medier har du plötsligt pyttelite plats.

[- 41 -]

Vad får folk att stanna när de scrollar på Instagram eller Facebook?

15 – Det gäller att försöka väcka en känsla. Korta grejer som intresserar dig och en bra bild. Inte sju rader och "läs mera". Tänk på vad det är det du vill att folk ska göra, ska de dela, ska de gilla eller ska de kommentera?

20 Har du en video på Instagram så har du 15 sekunder på dig – och det ska fungera utan ljud. Egentligen är det de tre första sekunderna som avgör ifall någon orkar titta till slut. Och på den tiden måste folk hinna känna något.

[- 42 -]

Hur tror du att sociala medier har påverkat våra levnadssätt idag, om man jämför med för tio år sedan?

25 – Vi har tillgång till allting direkt. När du jobbar med nyheter är du sällan först. Det är ganska sällan som det är ditt trumfkort. Men du måste kunna förklara saker på ett intressant sätt. Jag tror att journalistiken är lika viktig men man måste hitta nya former.

[– 43 –]

Vår värld har förändrats och nuförtiden är det urenkelt att hålla kontakt med människor. Det är urenkelt att nätverka via sociala medier. Det är också urenkelt att fastna i en bubbla där man bara umgås med sådana människor som tycker lika som en själv.

Hur viktigt tror du att det är att sätta en bra rubrik på sitt arbete?

30 – Superviktigt! En bra rubrik och en bra bild är det allra viktigaste.

[– 44 –]

När du jobbar med nyheter så måste du bland annat beakta att du har rättigheter till de bilder du använder, framförallt om du fotar barn. Har du kollat med föräldrarna?

Anpassat efter Mirjam Heir, <http://svenska.yle.fi> (2015)
